

Věřím v Ducha svatého. Duch svatý ve víře církve

Papež František ve své týdenní katechezi vysvětlil, co znamená v našem vyznání víry, že Duch svatý je „dárce života“.

16.10.2024

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

V dnešní katechezi přejdeme od toho, co nám bylo o Duchu svatém zjeveno v Písmu svatém, k tomu, jak je Duch svatý přítomen a působí v životě církve, v našem křesťanském životě.

V prvních třech stoletích církev necítila potřebu výslovně formulovat svou víru v Ducha svatého.

Například v nejstarším vyznání víry církve, takzvaném Apoštolském vyznání víry, se po prohlášení:

„Věřím v Boha Otce, stvořitele nebe a země, i v Ježíše Krista, který se narodil, zemřel, sestoupil do pekel, vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa“, dodává: „[Věřím] v Ducha svatého“ a nic víc, bez jakéhokoli upřesnění.

Církev však k upřesnění této víry přiměla až hereze. Když tento proces začal - u svatého Atanáše ve čtvrtém století - právě církevní zkušenost s posvěcujícím a božským působením Ducha svatého přivedla církev k jistotě o plném božství Ducha svatého. K tomu došlo na ekumenickém koncilu v Konstantinopoli v roce 381, který definoval božství Ducha svatého známými slovy, která dodnes

opakujeme ve vyznání víry: „Věřím v Ducha svatého, Pána a dárce života, který z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků.“

Říci, že Duch svatý „je Pán“, znamenalo říci, že sdílí „panství“ Boha, které patří světu Stvořitele, nikoli světu tvorů. Nejsilnějším tvrzením je, že mu náleží stejná sláva a úcta jako Otcí a Synu. Je to argument rovnocenné úcty, který byl velmi cenný pro svatého Basila Velikého, jenž byl hlavním tvůrcem této formulace: Duch svatý je Pán, je to Bůh.

Koncilní definice nebyla cílovým bodem, ale východiskem. A opravdu, jakmile byly překonány historické důvody, které bránily výslovnějšímu potvrzení božství Ducha svatého, bylo klidně vyhlášeno v bohoslužbě církve a v její teologii. Již svatý Řehoř Naziánský po tomto koncilu bez

jakýchkoliv výhrad potvrdil: „Je tedy Duch svatý Bůh? Jistě! Je stejné podstaty? Ano, je-li pravým Bohem.“ (*Oratio* 31, 5.10)

Co nám, dnešním věřícím, říká článek víry, který každou neděli pronášíme při mši: „Věřím v Ducha svatého?“ V minulosti se týkal především tvrzení, že Duch svatý „vychází z Otce“. Latinská církev toto tvrzení brzy doplnila tím, že do mešního vyznání víry přidala, že Duch svatý „vychází i ze Syna“. Protože v latině se výraz „a ze Syna“ nazývá „Filioque“, vznikl tím spor známý pod tímto názvem, který byl důvodem (nebo záminkou) mnoha sporů a rozdělení mezi církví Východu a Západu. Rozhodně není na místě zabývat se zde touto otázkou, která navíc v atmosféře dialogu navázaného mezi oběma církvemi ztratila ostrost minulosti a dnes umožňuje doufat v plné vzájemné přijetí, jako jeden z

hlavních „usmířených rozdílů“. Rád používám tento výraz: „usmířené rozdíly“. Mezi křesťany je tolik rozdílů: ten je z téhle školy, ten z jiné; ten je protestant, ten zase... Důležité je, že tyto rozdíly jsou smířeny, v lásce krácejí společně.

Po překonání tohoto kamene úrazu si dnes můžeme vážit pro nás nejdůležitější výsady, která je hlásána v článku Vyznání víry, totiž že Duch svatý je „dárcem života“, to znamená, že dává život. Ptáme se sami sebe: jaký život Duch svatý dává? Na počátku, při stvoření, dává Boží dech Adamovi přirozený život; ze sochy z bláta z něj činí „živou bytost“ (srov. Gn 2,7). Nyní, v novém stvoření, je Duch svatý tím, kdo dává věřícím nový život, život Kristův, nadpřirozený život Božích dětí. Pavel může zvolat: „Zákon Ducha, který dává život v Kristu Ježíši, osvobodil tě od zákona hříchu a smrti.“ (Řím 8,2)

Jaká velká a útěšná zpráva z toho všeho plyne pro nás? Je to skutečnost, že život, který nám dává Duch svatý, je život věčný! Víra nás osvobozuje od hrůzy z toho, že bychom si museli přiznat, že zde všechno končí, že neexistuje žádné vykoupení z utrpení a nespravedlnosti, které na zemi panují. Další apoštolovo slovo nás ujišťuje: „A když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, který z mrtvých vzkřísil Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelná těla svým Duchem, který sídlí ve vás.“ (Řím 8,11) Duch přebývá v nás, je v nás.

Pěstujme tuto víru také pro ty, kteří o ni často bez vlastní viny přicházejí a nedokážou se v životě orientovat. A nezapomínejme děkovat tomu, kdo nám svou smrtí tento neocenitelný dar získal!

RadioVaticana.cz / Rome
Reports

Librería Editrice Vaticana /
Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/verim-
v-ducha-svateho-duch-svaty-ve-vire-
cirkve/](https://opusdei.org/cs-cz/article/verim-v-ducha-svateho-duch-svaty-ve-vire-cirkve/) (21.03.2026)